

Svar på skriftligt spörsmål SSS 95/2015 rd

Svar på skriftligt spörsmål om översyn av bestämmelserna om registranterteckningar samt om krav på straffregisterutdrag för personer som arbetar inom äldreomsorgen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 95/2015 rd undertecknat av riksdagsledamot Sari Essayah /kd:

Borde villkorliga domar som dömts ut för mer än fem år sedan synas på straffregisterutdraget då det gäller personer som arbetar med barn och

tänker regeringen förbättra skyddet av äldre genom att göra det möjligt att kräva straffregisterutdrag för en person som arbetar inom äldreomsorgen?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Om utplåning av uppgifter ur straffregistret föreskrivs i 10 § i straffregisterlagen (770/1993). Syftet med bestämmelsen är att begränsa straffregistrets innehåll så att det inte innehåller sådana gamla uppgifter som med tanke på registrets användningsändamål inte nödvändigtvis längre behövs (se RP 368/1992 rd, detaljmotivering till 10 §).

Uppgifter om villkorligt fängelse utplånas ur straffregistret när fem år har förflutit från det att den lagakraftvunna domen gavs. En uppgift om ett enskilt straff utplånas dock inte ur straffregistret, om registret innehåller sådana uppgifter om den registrerade som enligt 1 mom. ännu inte kan utplånas. Detta betyder att om personen i fråga fortsätter den brottsliga verksamheten och upprepade gånger döms för brott, utplånas uppgifterna om äldre straff inte, om det i registret fortfarande finns anteckningar om andra brott.

Till lagstiftningen som gäller kontroll av brottslig bakgrund hör lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002) och lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos frivilliga som deltar i verksamhet bland barn (148/2014). Syftet med denna lagstiftning är att skydda minderårigas personliga integritet och på så sätt främja och trygga deras uppväxt, utveckling och välfärd. Lagstiftningen syftar till att minska barnens risk att bli sexuellt utnyttjade, utsatta för våld eller lockade till att använda droger.

Arbets- och näringsministeriet har år 2013 gjort en utredning om hur lagstiftningen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn fungerar och vilka utvecklingsbehov som finns ("Tutkimus lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämismenettelyä koskevan lainsäädännön toimivuudesta ja kehittämistarpeista", Arbets- och näringsministeriets

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 95/2015 rd

publikationer, Arbete och företagsamhet 28/2013). Av utredningsrapporten framgår inte att arbetsgivarna skulle anse utplåandet av uppgifterna utgöra något särskilt problem eller önska att uppgifterna skulle sträcka sig längre bakåt i tiden.

Syftena med kontrollen av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn har ett klart samband med rätten till personlig integritet och trygghet som garanteras alla i 7 § 1 mom. i grundlagen. Också bestämmelsen i 19 § 3 mom. i grundlagen om att det allmänna ska stödja dem som svarar för omsorgen om barn så att de har möjligheter att trygga barnens välfärd och individuella uppväxt är av betydelse. Om skydd för privatlivet och skydd för personuppgifter föreskrivs i 10 § i grundlagen.

Justitieministeriet och arbets- och näringsministeriet ska göra en bedömning av behovet att utveckla lagstiftningen som gäller kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn för att skyddet av barn effektivt ska kunna genomföras med hjälp av kontroll av brottslig bakgrund. Tills vidare kan man inte inlett någon utredning om huruvida kontrollen av brottslig bakgrund borde utvidgas till att gälla andra grupper än personer som arbetar bland minderåriga.

Utvidgande av lagstiftningens tillämpningsområde till att omfatta personer som arbetar inom äldreomsorgen på det sätt som avses i frågan skulle förutsätta att godtagbarheten och nödvändigheten av inskränkningarna i de grundläggande rättigheterna omprövas samt att särdragen av arbetet inom äldreomsorgen beaktas. När det gäller skyddet av äldre bör man på samma sätt som i fråga om skyddet av barn ägna uppmärksamhet åt även andra lagstiftningsåtgärder och praktiska åtgärder än kontrollen av brottslig bakgrund.

Justitieministeriet följer även i övrigt hur lagstiftningen om kontroll av brottslig bakgrund och om straffregister fungerar och vidtar vid behov åtgärder. Enligt vad som konstaterats ovan finns det dock enligt justitieministeriets uppfattning inte behov att ändra lagstiftningen.

Helsingfors 9.7.2015

Justitie- och arbetsminister Jari Lindström